

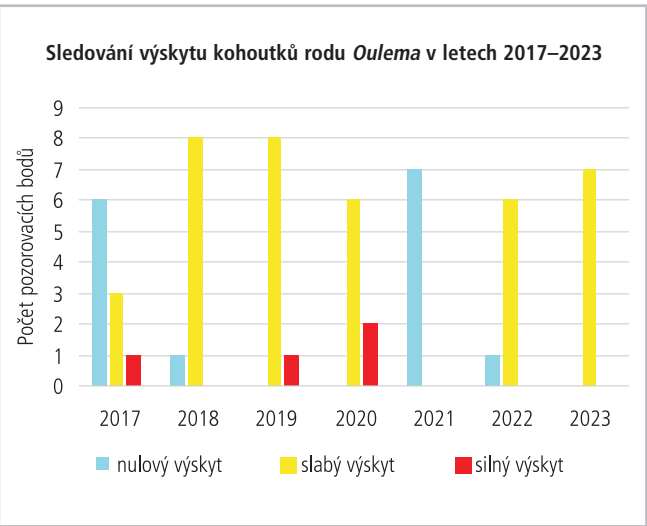
Výskyt kohoutků na ozimém ječmeni

Kohoutci patří mezi nejčastější škůdce obilnin na celém území České republiky. Při pravidelném monitoringu, který provádí Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, jsou pozorovány a hodnoceny dva druhy kohoutků rodu *Oulema*, a to kohoutek černý (*Oulema melanopus*) a kohoutek modrý (*Oulema gallaeciana*).

Dospělci kohoutka černého se vizuálně liší od dospělců kohoutka modrého. Při bližším pohledu na kohoutka černého uvidíme brouka měřícího 5–6 mm. Jeho štít, břicho a nohy jsou žluto-červené. Krovky, hlava a tykadla modrozelená. Naopak dospělec kohoutka modrého má celé tělo barvy kovově modrozelené. Další vývojová stadia vypadají u obou druhů totožně. Vajíčka žlutooranžové barvy jsou kladena na líc listů podél středního nervu. Po vylíhnutí larev, které poznáme podle kyjovitého tvaru a černého slizu se zbytky trusu na povrchu, dochází k žíru listů mezi listovými žebry a k postupnému přesouvání na horní listy.

Sledování a vyhodnocení v Ústeckém kraji

Při pravidelném sledování byli kohoutci rodu *Oulema* pozorováni v Ústeckém kraji (okresy Louny, Most, Chomutov, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem a Děčín) v letech 2017 až 2023 na 7 až 10 pozorovacích bodech v porostu ječmene ozimého. Celkový počet pozorovacích bodů ve sledovaném období byl 57. Inspektoři provádí monitoring kohoutka černého a kohoutka modrého jedenkrát týdně. Při pozorování je sledován první výskyt dospělců orientačně po

uplynutí čtyř dnů s maximální teplotou vyšší než 17 °C které následují po splnění sumy efektivních teplot SET6,0 = 110,0 °C denních stupňů DS. Toto období bývá od dubna do poloviny května podle aktuálního vývoje počasí. Dále jsou pozorována vajíčka a larvy jedenkrát týdně orientačně po dosažení sumy efektivních teplot SET6,0 = 400,0 °C DS.

Průměrný počet imag

Třída výskytu	Počet imag na 1 smyk
Bez výskytu	0
Slabý výskyt	méně než 0,3
Střední výskyt	0,3–0,7
Silný výskyt	více než 0,7

Výskyt dospělců je kontrolován pomocí smýkadla, kdy se provede 100 smyků na deseti různých místech rovnoměrně na ploše pozemku (10 míst x 10 smyků). Následně je zjištěn počet jedinců jednotlivých druhů kohoutků, který je zaznamenán včetně počtu smyků do systému IS Monitoring, kde je vypočten průměrný počet imag na jeden smyk a vý-

sledek je zhodnocen podle stupnice třídy výskytu (viz tabulka). Vajíčka a larvy jsou pozorovány optickou kontrolou ve vzdálenosti větší než 20 m od okraje, kontrolou 50 rostlin (odnoží), vždy pět rostlin na deseti místech. Hodnocen je počet vajíček a larev na listech a stéblech, přičemž do systému IS Monitoring je zaznamenán celkový počet zjištěných vajíček a larev a počet kontrolovaných odnoží. Systém vypočte průměrný počet monitorovaných stadií na jednu odnož a výsledek je opět zhodnocen podle stupnice třídy výskytu. Při celkovém vyhodnocení výsledků bylo zjištěno, že při pozorování vajíček a larev byl v letech 2017 až 2023 slabý výskyt na 4–8 pozorovacích bodech a nulový výskyt na 0–3 pozorovacích bodech. Při monitoringu dospělců byl výsledován silný výskyt kohoutků v roce 2017 v okrese Louny, v roce 2019 v okrese Teplice, v roce 2020 v okresech Litoměřice (katastrální území Roudnice nad Labem, katastrální území Soběnice) a Louny. Pokud se podíváme na shrnutí výskytu kohoutků v letech 2017–2023, vidíme silný výskyt na čtyřech pozorovacích bodech z celkem 57. Slabý výskyt byl pozorován na 38 pozorovacích bodech a nulový výskyt na 15 (viz graf).

Larva kohoutka rodu *Oulema* na žírem poškozeném listu
Foto Veronika Houšková

Výstupy z monitoringu

Veškeré výstupy zjištěné inspektory při pravidelném monitorování jsou veřejně dostupné na rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ, kde uživatelé mají možnost dohledat choroby, škůdce i abionózy polních plodin i ostatních rostlin. Dále zde na-

jdou popisy škodlivých organismů, možnosti jejich ošetření, fotogalerii, mapu výskytu a další užitečné informace jak pro rekreační zahrádkáře, tak pro zemědělské a zahradnické provozy.

Ing. Veronika Houšková
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský